

Progresjonsplan

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 ÅR:	- Personalet benevner og setter ord på det barna opplever i samspill i lek, aktiviteter og rutinesituasjoner - Jobbe med hovedbegrepene i «Årsplan for begrep» - Ha tilgang til bøker tilpasset alder - Barna blir lest for jevnlig - Enkle sanger, gjerne med bevegelser - Introduseres for enkle eventyr - Rim og regler - Bruk av rytmeinstrumenter - Bruk av bilder og konkrete - Samlingstunder med sang, fortelling og leker - Bli kjent med «God dag» på ulike språk»
3-4 år:	- Jobbe med hovedbegrep og tilleggsbegrep - Personalet gir støtte til barn i rollelek - Mer avanserte sanger, bøker og eventyr - Bruk av språkstimulerende spill - Støtte barnas nysgjerrighet og initiativ til lek med språk - Støtte barnas nysgjerrighet på skriftspråk - Lære «god dag» på ulike språk
5-6år:	- Stimulere barnas nysgjerrighet på skriftspråk - Kategorisering - Tekstskaping - Jobbe med rim - Jobbe med rytme i ord - Fortellinger, struktur i fortellinger - Beskrivelser - Lære å telle til tre på ulike språk

Kropp, bevegelse mat og helse

1-2 ÅR	- Utvikle gode rutiner/vaner gjennom: - Faste måltider - Faste stelletider - Søvn/hvile hver dag - Ut hver dag - Legge til rette for, og oppmuntre barna til fysisk aktivitet som tumle, rulle, hoppe, krype, springe osv. - Inspirere til å søke fysiske utfordringer. - Gi barna allsidige sanseerfaringer. Ulike underlag og omgivelser som idrettshall, ute område, inne i barnehage og små turer i nærmiljøet. - Veksle mellom ro og aktivitet som i fin – og grovmotorikk og rytme. - Lekende voksne, tilrettelegge for lek. - Sunn mat i barnehagen.
--------	--

	- Delta på toddleruke - Sette ord på kroppsdeler (benevnelser, sanger)
3-4 ÅR	- Deltagelse i forberedelse av måltid - Tilrettelegge for lek, bevegelse, dans, drama i barnehagen (styrt og ikke styrt aktivitet). - Turer i nærmiljøet. - Jevnlige besøk i Oasen og idrettshall - Delta på vinteraktivitetsuke - Bøker, filmer om kroppen
5-6 ÅR	- Deltagelse i matlaging, en begynnende forståelse for kosthold. - Tilrettelegge for lek, bevegelse, dans, drama i barnehagen. - Lengre turer i nærmiljøet. - Ei uke med intensiv vanntilvenning, er i Oasen hver dag i ei uke - Bøker, filmer, samtaler om å sette grenser for egen kropp

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 ÅR:	- Gi barna estetiske opplevelser - Spille på instrumenter - Bevegelsessanger - Lytte til musikk og synge - Formingsaktiviteter, som å tegne, male, klippe, lime og modellere - Utforske ulike materialer, som tykkelse, størrelse, hardt, mykt med mer - Utforske ulike former og figurer, som kroppen, geometriske figurer, detaljer i naturen med mer - Tilgang på bøker og bilder - Dramatisering av eventyr og fortellinger, der de voksne har hoved-regien - Bruke nærmiljøet som lekearena og fysisk utfoldelse
3-4 år:	- Bibliotekbesøk hvor barnas interesser står i fokus - Utvikle rolleleken, gjennom at barna får tid og rom til å utvikle leken - Utforske å lage eget uttrykk gjennom bruk av instrumenter, og verktøy for skapende virksomhet - Bruke nærmiljøet (Oasen, Namsosshallen, Namdalsmuseet og ulike turmål) for å bli kjent med ulike kulturarenaer og tradisjoner - Medvirke til dramatisering av eventyr og fortellinger - Utvikle kunnskap og forståelse for bruk av virkemidler og materiell med utgangspunkt i estetiske aktiviteter - Bruke naturmateriale som utgangspunkt for egne uttrykk - Oppleve mestring gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet - Høytlesning, bruk av lydbøker, studere bilder og variert kunst - Gjenkjenne og oppleve glede ved sang og musikk
5-6 år:	- Tekstskaping og lage egne eventyr og fortellinger - Styrke egen identitet gjennom å lage egne uttrykk

	- Gjenfortelle kjente eventyr - Opparbeide et bredt repertoar av sanger og rim og regler - Aktiv bruk av kulturarenaene (bibliotek, teater, Namsoshallen, Oasen, Namdalsmuseet, kirken o.a.) - Hovedaktører i prosjektet på våren - Kunne velge uttrykksform i arbeid med estetiske aktiviteter
--	---

Natur, miljø og teknologi

1-2 ÅR	- Ut daglig i barnehagen. - Turer i nærmiljøet - Se på endringene i de ulike årstider. - Se etter spor fra dyr og lytte til fuglene. - Samle materialer fra naturen. - Billedbøker med aktuelle tema. - Gi barna gode opplevelser i naturen
3-4 ÅR	- Ukentlige turer i nærmiljøet - Se på endringer i naturen og finne årsaker/bakgrunn. - Se etter spor fra dyr, lytte til fugler. Finne ut hvilke dyr og fugler. - Samle og sortere materialer fra naturen. - Lese om dyrene/fuglene i vår skog.
5-6 ÅR	- Flere turer i uka - Lære om årstider, Konsekvenser for dyr og vekster. - Se etter sportegn fra dyr - Høste bær og grønnsaker - Eksperimentere/forske med naturmateriale. - Jobbe med tema bærekraftig utvikling - Bruke faktabøker. - Bruke digitale hjelpemidler for å få kunnskap

Antall, rom og form

1-2 ÅR:	- Personalet benevner og setter ord på det barna opplever i samspill i lek, aktiviteter og rutinesituasjoner - Rim og regler - Bli kjent med ulike figurer, former, farger og teksturer gjennom tilgjengelig lekemateriale og aktiviteter - Bevegelsesanger - Eventyr - Enkle puslespill - Bli kjent med rommene de til daglig oppholder seg.
---------	---

3-4 år:	- Leke med former og figurer, som for eksempel puslespill, rolle lek, bøker. - Sangleker og regelleker - Bruk av telling i naturlige situasjoner - Tallsymboler synlig i oppholdsrom - Legge til rette for lek (eks. butikklek) - Bruk av spill med former, farger, tall, terning - Konstruksjonslek - Formingsaktiviteter som krever bruk av ulike teknikker (klippe, blyantgrep)
5-6år:	- Mer avansert konstruksjonslek (følge oppskrifter) - Bruk av telling i praktiske oppgaver - Bruke egen kropp til måling og telling - Formjakt - Innblikk i bruk av enkle kart - Stimulere barnas nysgjerrighet på matematikk - Sortering

Etikk, religion og filosofi

1-2 ÅR	- Bli tatt på alvor og med respekt av voksne som evner å holde barneperspektivet. - Rom for å uttrykke ulike følelser. - Rom for forskjellighet. - Rom til undring, tenking og samtale. - Bli møtt med god omsorg. - Bli oppfordret til å vise omsorg og omtanke (deltakende barn). - Få en begynnende kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner/livssyn som er representert i barnegruppa.
3-4 ÅR	- Gjennom å bli tatt på alvor og møtt med respekt, utvikle evne til refleksjon og argumentasjon (barns medvirkning). - Legge til rette for undring, tenking og diskusjon om rett og galt med utgangspunkt i barnas virkelighet (samfunnets grunnleggende normer og verdier). - En videre kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner/livssyn som er representert i barnegruppa. - Framheve på en positiv måte ulike kulturer representert i barnegruppa, gjennom sang, rim, regler, tradisjoner og annet.
5-6 ÅR	- Få kunnskap om ulike kulturer/religioner representert i barnegruppa, besøk, foreldrebesøk i barnehagen. - Arbeide med den gylne regel (Vær mot andre, slik du vil de skal være mot deg) med utgangspunkt i egen virkelighet gjennom samtale og diskusjon. - Besøke kirke i nærmiljøet. - Delta på julegudstjeneste (alternativ aktivitet der foresatte ikke ønsker deltakelse)

	- Barna får fortelle om egne opplevelser av religiøse høytider - Besøke religiøse institusjoner i nærmiljøet. - Legge til rette for filosofiske samtaler - Samtaler om vennskap og hvordan vi skal være mot hverandre
--	--

Nærmiljø og samfunn

1-2 ÅR	- Kildesortering. - Sansetrening i forhold til trafikkopplæring. - Omgå barn/voksne fra ulike kulturer. - Familien min - Få kjennskap til lokalsamfunnet. - Sosial kompetanse. (Omsorg, konfliktløsning) - Bruk av foto – filming,
3-4 ÅR	- Kildesortering – ikke ødsle med ting. - Se på konkrete i trafikken. - Bli kjent med de ulike kulturer. - Familien min, mors og fars arbeidssted. - Lokalsamfunn; Namsosshallen, Oasen, museet, andre barnehager og Kulturhuset. - Sosial kompetanse; hvordan vi skal være mot hverandre,” DEN GYLNE REGEL”. - Foto, dokumentasjon, film, tv som tema, data som hjelpemiddel.
5-6 ÅR	- Kildesortering, lage papir. - Tarkus; sammenheng mellom teori og praksis. - Bli kjent med de ulike kulturers mattradisjoner og ulike lands beliggenhet. - Bedriftsbesøk. - Lokalsamfunn; besteforeldregenerasjonen. - Sosial kompetanse; hva kan du gjøre når du blir mobbet eller ser at andre blir mobbet? - Reflektere over bruken av data, tv, iPad, mobil – bevisstgjøring